
Råd och anvisningar:

Skriven av: Mats Balder

Fastställd av: Jon Moln Teike

Reviderad av: Mats Balder

Fastställd den: 2020-09-03

Reviderad den:

Råd och anvisningar för utförande och låsning av bommar och rökluckor

1. Syfte och målgrupp

Syftet med dessa råd och anvisningar är att sammanställa och förtydliga Bohus räddningstjänstförbunds (Borf) syn på vad som är skäligt brandskydd i samband med låsning av bommar, rökluckor, och stigarledningar.

2. ALIV-systemet

Det låssystem som bör användas kallas för ALIV-systemet. ALIV står för *Auktoriserade Låsmästare i Väst* och är tänkt att i framtiden användas i hela Västra Götalandsregionen. Beställning av nycklar kan endast göras från auktoriserad låsmed som skickar inkommen beställning till ASSA i Eskilstuna. Tillverkning av nycklar sker sedan av ett unikt nyckelämne i en specialmaskin som bara finns i ett exemplar – allt för att förhindra otillåten kopiering.

Låssystemet är uppdelat i två delar:

Huvudnyckel (blåljusnyckel) får endast säljas till räddningstjänst, polis, ambulans, taxi med färdtjänstavgift och färdtjänst.

Områdesnyckel får säljas till fastighetsägare och till vissa föreningar som äger rätt till bommar, stolpar eller dylikt. (Områdesnycklar har anknytning till olika postnummer.)

3. Bommar/stolpar/pollare

Vid låsning av bommar eller stolpar för avstängning av väg/gata ska dessa, där krav på framkomlighet med utryckningsfordon föreligger, göras tillgängliga för räddningstjänsten genom något av nedanstående alternativ:

- hänglås med kedja (hänglås med ohärdad bygel max 5 mm i diameter)
  - ALIV-lås i fast cylinder
  - Standardnyckel t.ex. trekantsnyckel (accepteras efter samråd med Borf)
-

Råd och anvisningar:

Skriven av: Mats Balder

Fastställd av: Jon Moln Teike

Reviderad av: Mats Balder

Fastställd den: 2020-09-03

Reviderad den:

OBS! Erfarenhet från lås i fast cylinder är att frysning eller sabotage hindrar eller fördröjer räddningstjänstens insats. Systemet kräver frekvent kontroll och regelbundet underhåll för att fungera. Stolpar med låsbart fundament ska kunna manövreras från stolpens övre del för att minska risken för att låsfunktionen fryser fast.

Hydrauliska pollare nedsänkta i mark manövreras med nyckelbrytare med ALIV-lås i fast cylinder.

4. Rökluckor och fönster för brandgasventilation

Borf förordar väggmonterade rökluckor som är sido- eller underkanthängda. Betongluckor i mark och brunnslock kan frysa fast eller vara tätade, vilket försvårar öppning.

Rökluckorna ska utföras med öppningsanordningar enligt följande:

- brandkårsnyckel enligt SS 3654
- hänglås (ohärdad bygel max 5 mm diameter)
- ALIV-lås i fast cylinder
- Standardnyckel t.ex. trekantsnyckel (accepteras efter samråd med Borf)

OBS! ALIV-lås i fast cylinder kan godtas med beaktande av synpunkter under avsnittet 3 Bommar/stolpar/pollare.

Vid krav på förstärkt inbrottskydd får detta utföras innanför rökluckan med inbrottsgaller eller motsvarande. Observera att luckan i vissa fall även utgör utrymningsväg.

Rökluckor i trapphus ska ha en öppningsanordning som är åtkomlig med brandkårsnyckel eller ALIV-nyckel. Öppningsanordningen ska vara placerad i trapphusets entréplan.

Öppningsanordning för röklucka i trapphus bör främst fungera:

- elektriskt via tryckknapp
- med vajer för mekanisk öppning
- styrning via rökdetektering

I samtliga fall ska även utvändig öppningsmöjlighet finnas. Röklucka med enbart ”smältbleck” godtas inte.

I trapphus kan fönster vara ett alternativ för brandgasventilation. Fönster öppnas med brandkårsnyckel utformad enligt SS 3654.

Råd och anvisningar:

Skriven av: Mats Balder

Fastställd av: Jon Moln Teike

Reviderad av: Mats Balder

Fastställd den: 2020-09-03

Reviderad den:

---

5. Stigarledning/väggbrandposter

Luckor inomhus till stigarledningar ska kunna öppnas med:

- brandkårsnyckel enligt SS 3654

Luckor utomhus till stigarledningar och väggbrandposter godtas öppningsbara med:

- brandkårsnyckel enligt SS 3654
- brandpostnyckel
- ALIV-nyckel (accepteras efter samråd med Borf)

6. Allmänt

När det gäller nycklar och koder för entrédörrar till bostadshus har räddningstjänsten inte möjlighet att ta emot och administrera dessa. I händelse av en insats kommer räddningstjänsten att kunna ta sig in i byggnaden genom forcering av dörrar, fönster eller dylikt.